

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра гуманітарних дисциплін

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«ІНОЗЕМНА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
262 Правоохоронна діяльність (поліцейські)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
ХНУВС
Протокол від 29.08.2023 р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії
ХНУВС

Протокол від 29.08.2023 р. № 2

Розробники:

1. Доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат педагогічних наук, доцент Ганна ДОВГОПОЛОВА
2. Доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат педагогічних наук, доцент Юлія САМОЙЛОВА
3. Старший викладач кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії
ХНУВС Анна РЕШИТЬКО

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри іноземних мов факультету №4 Харківського
національного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук,
доцент Олена СТАТІВКА
2. Старший викладач кафедри іноземних мов Сумського державного
університету, кандидат педагогічних наук Юлія КОЗАЧЕНКО

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

Денна форма навчання

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 1							
Тема № 1. Опис людини та речей.	12			6		6	залік
Тема № 2. Організація службової діяльності.	12			6		6	
Тема № 3. Дорожній рух та транспортні засоби.	12			6		6	
Тема № 4. Рух містом.	12			6		6	
Тема № 5. Виклик екстрених служб.	12			6		6	
Всього за семестр № 1:	60			30		30	
Семестр № 2							
Тема № 6. Підтримка суспільного порядку.	12			8		4	екзамен
Тема № 7. Робота із затриманими у відділку поліції.	10			6		4	
Тема № 8. Місце злочину.	10			6		4	
Тема № 9. Кримінальне правосуддя.	10			8		2	
Тема № 10. Міжнародна співпраця правоохоронних органів.	10			8		2	
Тема № 11. Реалізація гендерної політики в діяльності поліції.	8			4		4	
Всього за семестр № 2:	60			40		20	

2. Методичні вказівки до проведення практичних занять

Семестр № 1

ТЕМА № 1. ОПИС ЛЮДИНИ ТА РЕЧЕЙ

Практичне заняття № 1-3

Навчальна мета заняття: ознайомити з лексичними одиницями з теми «Зовнішність»; навчити описувати зовнішність підозрюваного або іншої особи, риси характеру, особисті речі, скласти автопортрет людини англійською мовою. Повторити правила побудови речень в англійській мові та утворення різних типів запитань; форми дієслова "to be" та "to have" у теперішньому часі; ступені порівняння прикметників.

Кількість годин 6 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правила побудови речень в англійській мові. Форми дієслова "to be" та "to have" у теперішньому часі.
2. Ступені порівняння прикметників.
3. Активна лексика з теми «Зовнішність».
4. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
5. Типи запитань в англійській мові; виконання вправ на опрацювання граматичної теми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%201.pdf>

2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофіїва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с.
<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>

4. Практична грамати́ка англійської мови : навч. посібник / О.М. Акмалдінова, Л.В. Будко, С.П. Фатєєва. 5-е вид., стер. К. : НАУ, 2016. 148 с.
<https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/24865/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B3%D1%80%D0%B>

[0%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8.pdf](https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf)

5. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 c.

https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf

6. Murphy R. Essential Grammar in Use. Cambridge University Press, 2015. 259 p. <https://ia800105.us.archive.org/5/items/EssentialGrammarInUse4thEditionByR.Murphy/Essential%20Grammar%20in%20Use%204th%20Edition%20by%20R.%20Murphy.pdf>

7. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починаючи опрацьовувати *перше питання* слід звернути увагу на те, що порядок слів в англійському реченні має чітко виражену структуру, оскільки зв'язок між словами та їхні функції виражаються за допомогою їхнього порядку в реченні. У стверджувальних реченнях, зазвичай, порядок слів є прямим, тобто присудок знаходиться після підмета. Повна формула розповідного англійського речення є наступною: *підмет + присудок + додаток + обставина*. Додаток може бути прямим, непрямым або з прийменниковим додатком. Приклад речення з прямим додатком: *We go to the cinema every week*. Приклад речення з непрямым додатком: *He will give you (непрямий додаток) the book*. Обставини місця та часу можуть знаходитися також на початку речення: *At the moment she is busy*. У спонукальних (наказових) реченнях на першому місці може стояти присудок, без вживання підмета. В такому випадку говорять про непрямий порядок слів у реченні: *Pick her up from the airport*. Заперечні речення в англійській мові мають такий самий порядок слів у реченні, що й стверджувальні, окрім одного: вони вимагають додавання частки *not* та обов'язкового вживання допоміжного слова або словосполучень: *I do not have enough money*. Чи відрізняється порядок слів у англійському реченні від українського? Чим?

Повторюючи форми дієслова "to be" та "to have" у теперішньому часі

акцентувати увагу на функціях, які виконують дані дієслова в англійському реченні. Виконати граматичні вправи на вживання форм даних дієслів у реченнях теперішнього часу.

Розглядаючи *друге питання*, пояснити, що прикметники в англійській мові, на відміну від прикметників в українській мові, не змінюються ні за родом, ні за числом, ні за відмінками. Використовуючи наочність розглянути види прикметників, порядок прикметників у реченні та правила утворення ступенів порівняння. Виконати граматичні вправи для засвоєння та тренування даного граматичного матеріалу.

Працюючи над *третьім питанням*, необхідно повторити які лексичні одиниці з теми «Зовнішність» курсанти пам'ятають зі шкільної програми; ввести нову лексику, використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою; всі нові слова записати у словники.

Під час роботи над *четвертим питанням*, для тренування навичок вживання тематичної лексики виконати письмово вправи на заповнення пропусків, описати усно однокласника, злочинця, використовуючи надані курсантам зображення тощо. для розвитку навичок діалогічного мовлення доцільно поділити курсантів на пари для складання діалогів із заданої теми з використанням активного вокабуляру.

Під час висвітлення *п'ятого питання*, доцільно використати презентацію з теми «Типи запитань в англійській мові». Варто наголосити, що для питань в англійській мові характерний непрямий порядок слів, а також питальна інтонація. В англійській мові за характером питання виділяють загальні, спеціальні, альтернативні та розділові питання. Також інколи окремо виділяють заперечні питання. Необхідно записати структуру кожного типу запитання, його приклад в декількох граматичних часах. Курсантам необхідно навести власні приклади кожного типу запитання, а також до наданого викладачем речення побудувати всі можливі типи запитань.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

ТЕМА № 2. ОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Практичне заняття № 4-6

Навчальна мета заняття: навчити говорити про робочий день поліцейського, основні види діяльності та обов'язки, що покладені на працівника правоохоронних органів. Вивчити лексичні одиниці стосовно основних видів спеціальних засобів та амуніцій працівників правоохоронних органів. Повторити правила утворення та вживання Present Simple.

Кількість годин 6 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правила утворення та вживання теперішнього неозначеного часу Present Simple; виконання граматичних вправ.
2. Робочий день поліцейського, його обов'язки.
3. Базовий лексичний мінімум «Спорядження працівників правоохоронних органів».
4. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою; розвиток навичок аудіювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.
<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%201.pdf>
2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с.
<https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>
4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофієва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с.
<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>
5. Посохова А. В. English Course for Law Enforcement Professionals. Part II (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина II): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 108 с.
<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3219/3/posokhova-26-10-20.pdf>
6. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.
<https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>
7. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf
8. Murphy R. Essential Grammar in Use. Cambridge University Press, 2015. 259 p.
<https://ia800105.us.archive.org/5/items/EssentialGrammarInUse4thEditionByR.Murphy/Essential%20Grammar%20in%20Use%204th%20Edition%20by%20R.%20Murphy.pdf>
9. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011.

116p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починаючи опрацьовувати *перше питання*, пояснити, що Present Simple (Indefinite) – це простий теперішній час для позначення дії, що відбувається постійно або періодично, але не під час розмови. Іншими словами – це констатація факту. Аналогії цього часу в нашій мові нажаль немає. Цей час часто використовується в розмовній мові, тому важливо знати і розуміти його. Повторити структуру утворення стверджувального, заперечного та запитального речень. Наголосити на особливостях дієслова в 3 особі однини; на прикладах показати в яких випадках додається закінчення -s/ -es / -ies, а також опрацьовувати ключові слова (обставини часу), що притаманні цьому граматичному часу. Опрацьовувати випадки вживання Present Simple; звернути особливу увагу на вживання теперішнього неозначеного часу для позначення майбутньої дії.

Тренуючи навички вживання на практиці повтореного граматичного матеріалу, виконати різні вправи на утворення різних типів речень в Present Simple, заповнення пропусків, вживання обставин часу, та переклад речень з української на англійську мову в даному граматичному часі.

Розглядаючи *друге питання*, перш за все, необхідно повторити числівники; поговорити з курсантами про їхній робочий день. Для опрацювання доцільним є текст «Rita Gonzales» [4, с. 8]. Даний текст є важливим як для повторення структури речень в Present Simple, так і для вивчення нових слів та професійних виразів для розповіді про робочий день поліцейського. Під час роботи над текстом треба звернути увагу курсантів на нові для них лексичні одиниці такі як «police department», «to work shifts», «briefing» тощо, опрацьовувати їх в різних контекстах, потренувати вживання курсантами даних одиниць на письмі та в усному мовленні.

Працюючи над *третьім питанням*, корисним буде текст впр. 1 [4, с.10]. Курсантам треба дати завдання самостійно попрацювати з ним, та підкресли в цьому тексті все обладнання, яке може мати поліцейський. Потім співвіднести виписані назви з малюнками, що знаходяться біля тексту. Перевірити на скільки правильно вони змогли все виконати, проговорити всі назви спорядження з перекладом на українську мову, записати всі лексичні одиниці з

теми у словники. Використовуючи презентацію, показати які ще можуть бути засоби захисту у поліцейських в США, Канаді та Великобританії.

Під час роботи над *четвертим питанням*, для розвитку навичок аудіювання прослухати аудіо запис про робочий день поліцейського до впр. 2 [4, с. 10], дати відповіді на запитання викладача стосовно прослуханого, та виконати вправу 4 [4, с.10] для перевірки розуміння прослуханого аудіо запису. Для розвитку навичок діалогічного мовлення поділити курсантів на пари із завданням скласти діалоги по темі, що вивчається, з використанням активної лексики, порівнявши робочий день та спорядження поліцейських в США з Україною.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

ТЕМА № 3. ДОРОЖНІЙ РУХ ТА ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ

Практичне заняття № 7-9

Навчальна мета заняття: вивчити лексику стосовно різних типів транспорту, складових частин транспортних засобів, та основних транспортних документів; вміти пояснити причину зупинки авто, перевірки документів, порушення правил дорожнього руху та покарання за нього англійською мовою. Вивчити правила утворення та вживання Present Continuous; особливості вживання основних модальних дієслів у теперішньому часі.

Кількість годин 6 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Види транспорту. Номерні знаки різних країн світу.
2. Утворення та вживання теперішнього тривалого часу Present Continuous; виконання граматичних вправ.
3. Вживання основних модальних дієслів у теперішньому часі.
4. Базовий лексичний мінімум з теми «Перевірка транспортних засобів» (частини автомобіля, документи). Тренування навичок вживання нової лексики з теми; розвиток навичок письма, говоріння та аудіювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%20.pdf>

2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.

http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофіїва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с.

<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>

4. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.

<https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>

5. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.

https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf

6. Murphy R. Essential Grammar in Use. Cambridge University Press, 2015. 259 p.

<https://ia800105.us.archive.org/5/items/EssentialGrammarInUse4thEditionByR.Murphy/Essential%20Grammar%20in%20Use%204th%20Edition%20by%20R.%20Murphy.pdf>

7. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починаючи опрацьовувати *перше питання*, зробити опитування серед курсантів які види транспорту вони пам'ятають. Прослухати аудіо запис та виконати завдання до нього [3, с.14]. Повторити кольори транспортних засобів. Для розвитку навичок читання та пошуку необхідної інформації опрацьовувати текст «Registration Plates» [3, с.15], дати відповіді на запитання до тексту та виконати завдання для перевірки його розуміння. Пояснити курсантам як здійснюється міжнародна комунікація серед поліцейських, ознайомити курсантів з міжнародним радіотелефонним алфавітом та опрацьовувати його, виконавши як приклад впр. 7 [3, с.15].

Розглядаючи *друге питання*, на основі презентації повторити з курсантами

правила утворення та вживання теперішнього тривалого часу Present Continuous: пояснити основні випадки вживання та особливу увагу звернути на вживання даного граматичного для позначення майбутньої запланованої дії. Порівняти Present Continuous та Present Simple, навести приклади. Для тренування навичок вживання теперішнього тривалого часу виконати граматичні вправи [6].

Працюючи над *третьім питанням*, пояснити, що від інших дієслів модальні дієслова відрізняються тим, що не використовуються самостійно і не позначають конкретної дії або стану, вони лише відображають модальність, тобто, ставлення мовця до якої-небудь дії. Разом модальне дієслово та інфінітив утворюють конструкцію Compound Modal Predicate, що можна перекласти як складений дієслівний присудок. Модальні дієслова в англійській мові можуть виражати можливість, необхідність, бажаність, ймовірність та інші стани. Використовуючи презентацію повторити основні модальні дієслова must, can, may / might, have to; виконати тренувальні граматичні вправи на вживання цих модальних дієслів.

Під час роботи над *четвертим питанням*, важливо навчити курсантів вживати в усному мовленні лексику щодо огляду транспортного засобу, вміти пояснити причину зупинки авто, провести перевірку документів тощо. Для цього представити презентацію «Vehicle Check» та «Driving Licence»; обговорити представлений матеріал, порівняти закордонне водійське посвідчення з українським, порівняти британський та американський варіанти назв певних частин автомобіля. Для роботи над даним лексичним матеріалом та для розвитку навичок читання, говоріння та аудіювання опрацювати частину Charlie, Delta Unit 2 на с.18-21 [3].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

ТЕМА № 4. РУХ МІСТОМ

Практичне заняття № 10-12

Навчальна мета заняття: ознайомити курсантів з тематичною лексикою; навчити пояснювати напрями руху та описувати маршрут у разі звернень громадян щодо пересування містом. Повторити правила вживання конструкції “there is / there are”, прийменників часу та місця. Ознайомити з похідними модальних дієслів.

Кількість годин 6 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Лексичний мінімум з теми «Walking directions». Правила вживання конструкції “there is / there are”, прийменників часу, місця та напрямку.

2. Робота над засвоєнням та навичками вживання тематичної лексики в усному та писемному мовленні.
3. Модальні дієслова та їх похідні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.
<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%20.pdf>
2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с.
<https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>
4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофіїва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с.
<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>
5. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p. <https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>
6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf
7. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

1. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті.

Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Розглядаючи *перше питання*, необхідно повторити що конструкції **there is** та **there are** використовуються для позначення наявності чогось в певному місті, місцезнаходження предметів або ж їх кількості. В таких конструкціях слово **there** виконує функцію формального підмета та не несе якогось певного значення (загалом його не перекладають як «тут», «там»), тому в більшості випадків такі речення перекладаються українською з кінця (There is a crosswalk at traffic lights - На світлофорі є пішохідний перехід.). Виконати тренувальні вправи на опрацювання даної конструкції [2, с. 47]. Засвоївши дану граматичну конструкцію. Повторити також прийменники часу *in, on, at* та місця *in, on, under, next to, behind, in front of, between*.

Починаючи опрацьовувати *друге питання*, з метою опрацювання лексичної теми, ознайомити курсантів з основними ключовими словами та словосполученнями по темі [2, с. 39, 6 с.14]. В якості мовної розминки дати відповіді на запитання *What are some places that tourists walk to in your town or city? Is your town or city easy to walk around? Why or why not?* Опрацювати текст, виконати післятекстові завдання на перевірку розуміння тексту та основної лексики [6, с.14-15]. Скласти діалог з теми (наприклад, між пішоходом та поліцейським), використовуючи активний вокабуляр та представити його з партнером.

Працюючи над *третьім питанням*, повторити основні модальні дієслова, їх значення, функції в реченні та відмінності модальних дієслів від звичайних. До «класичної» п'ятірки модальних дієслів відносяться: *can/could, may/might, must, ought (to), need*. Крім перерахованих вище, в повний список модальних дієслів і їх еквівалентів також входять: *will, would, shall, should, dare, have (to)/have got (to), be (to), used (to)*. Крім смислового навантаження, в граматичному відношенні модальні дієслова виділяються тим, що є так званими недостатніми дієсловами (Defective Verbs), які не мають усіх граматичних форм, характерних для англійських дієслів. Зокрема, модальні дієслова не мають неособистої форм – інфінітива (Infinitive), герундія (Gerund) і дієприкметника (participle). Серед «класичної» п'ятірки модальних дієслів форму колишніх часів (past) мають тільки *can – could* і *may – might*. Дієслова *must, ought (to), need* мають тільки форму теперішнього часу (present). У разі необхідності, замість відсутніх форм використовуються еквіваленти модальних дієслів: *to have, to be (= must), to be able (= can), to be allowed, to be permitted ((= may)*. Виконати тренувальні граматичні справи.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

ТЕМА № 5. ВИКЛИК ЕКСТРЕНИХ СЛУЖБ

Практичне заняття № 13-15

Навчальна мета заняття: навчити здобувачів вищої освіти звертатися за допомогою до екстрених служб, говорити про види невідкладних ситуацій, дізнаватися детальну інформацію про нещасні випадки англійською мовою, володіти лексичним мінімумом для надання першої медичної допомоги. Вивчити правила утворення та вживання Past Simple та Present Perfect; вживання конструкції “to be going to” для вираження майбутнього; Future Simple .

Повторити правила утворення та вживання Past Continuous.

Кількість годин 6 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Виклик екстрених служб. Робота поліцейських у разі виклику стосовно нещасного випадку.
2. Опрацювання лексики з теми «Надання першої медичної допомоги».
3. Утворення та вживання Past Simple / Present Perfect.
4. Вживання конструкції “to be going to” для вираження майбутнього. Future Simple.
5. Утворення та вживання минулого тривалого часу Past Continuous.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.
<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%201.pdf>
2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с. <https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>
4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофіїва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с.
<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>
5. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.
<https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>
6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers.

Cambridge University Press, 2019. 380 с.

https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf

7. Pakulova T. V., Nahorna Y. A., Tymofiiva K. M. English Communicative English Grammar For Law Enforcement Officers: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти (за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» та «Право»), викладачів та практичних працівників органів внутрішніх справ. Дніпро: ДДУВС, 2019. 108 с.

<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3884/1/Communicative%20grammar%20FINAL%201.pdf>

8. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починаючи опрацьовувати *перше питання*, згадати які екстрені служби є в Україні та порівняти їх зі службами США та Великобританії; поговорити про номери екстрених служб. Для мовної розминки, надати курсантам приклади нещасних випадків та дати завдання відповісти на запитання (наприклад, What emergency service(s) attend these things? (a car accident, a violent crime, a house fire, somebody collapses in the street, a bomb explosion, a traffic lights failure, a HAZMAT incident, a suicide on the underground тощо). Підготувати курсантів до прослуховування аудіо файлу із записом екстреного виклику: ознайомити із ключовими словами, відповісти на питання «What type of emergency do you think it is?». прослухати аудіо запис, дати відповіді на запитання та виконати завдання на заповнення пропусків [2, ст. 31]. В невеликих групах опрацьовувати можливі запитання диспетчерів до потерпілих при різних нещасних випадках, а також алгоритм дій поліцейських при роботі на виклику.

Розглядаючи *друге питання*, для роботи над підтемою «Надання першої медичної допомоги», ввести спочатку нові слова та словосполучення [1, с. 177-178], та доповнити цей список власними прикладами від курсантів. Опрацьовувати тематичний текст (побережна с.178), приділяючи особливу увагу активній лексиці, перекласти його. Для тренування навичок вживання нової лексики, виконати після текстові вправи (наприклад, Correct the wrong information in each sentence / Find the words from the text to match the definitions /

Translate the sentences into English тощо [1, с. 179]).

Розглядаючи *третє питання*, повторити правила утворення та вживання Past Simple, а також окремо повторити Present Perfect. Повторити таблицю неправильних дієслів англійської мови. Порівняти та знайти відмінності у вживанні даних граматичних часів, оскільки випадки їх вживання дуже схожі. Наголосити курсантам на 3 основних відмінностях: 1) Past Simple використовується для подій, у яких немає зв'язку з сьогоденням; 2) Present Perfect використовується для подій, які почалися в минулому і відбуваються зараз або ж мають зв'язок з сьогоденням; 3) не можна використовувати Present Perfect зі словами, які позначають закінчений період часу. Виконати граматичні вправи на тренування навичок вживання даних граматичних часів [6, 7, 8].

Під час роботи над *четвертим питанням*, повторити, що конструкція “to be going to” вживається для вираження майбутнього та намірів; розглянути утворення стверджувальних, заперечних та запитальних речень з даною граматичною конструкцією. Прочитати першу частину тексту про крадіжку машини, знайти в тексті реченні з конструкцією “to be going to”, перекласти їх та дати відповіді на запитання до тексту. Для тренування навичок аудіювання, прослухати другу частину тексту та дати відповіді на поставлені питання, вживаючи дану граматичну конструкцію [5, с.43].

Необхідно наголосити на тому, що Future Simple - це лише один із багатьох варіантів передачі майбутнього часу в англійській мові. В англійській мові особливе місце займає форма майбутнього часу. Її вживання обумовлено необхідністю оповідачеві повідомити про майбутні плани, можливі дії, які відбудуться через певний часовий проміжок в майбутньому. Майбутній час (Future Tenses) ділиться на кілька часових категорій. Кожна з них описує під час промови точно зазначений часовий проміжок, завершеність / незавершеність дії, її вплив на наступні акти дії. Простий майбутній час Future simple описує події, які відбудуться в майбутньому, але про їх тривалість, наслідок нічого не відомо. Це найбільш загальна часова категорія, що описує бажання, прагнення, плани. У стверджувальному реченні допоміжними дієсловами виступають «shall / will». Перше з них використовується, якщо підметом виступає одиниця, множина першої особи - «I / we». «Will» вживається в усіх інших випадках. Останнім часом практично повсюдно погоджено, що єдиним допоміжним дієсловом для простого майбутнього часу буде «will». Повторити утворення стверджувального, заперечного та запитального речень, обставини часу, навести приклад речень. Виконати граматичні вправи на утворення та вживання простого майбутнього часу [2, 3].

Працюючи над *п'ятим питанням*, використовуючи презентацію повторити правила утворення розповідного, запитального та заперечного речення у формі Past Continuous, правила додавання закінчення -ing до дієслів, маркери часу та основні випадки вживання; навести власні приклади на кожен випадок вживання минулого тривалого часу. Виконати тренувальні граматичні вправи та тести на опрацювання даного граматичного часу [3, 4].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати

загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Семестр № 2

ТЕМА № 6. ПІДТРИМКА СУСПІЛЬНОГО ПОРЯДКУ

Практичне заняття № 1-4

Навчальна мета заняття: навчити говорити про масові заворушення та механізми їх подолання; затримку правопорушників, їх арешт, підстави затримання. Вивчити правила утворення та вживання простих часів у пасивному стані.

Кількість годин 8 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правила утворення та вживання простих часів у пасивному стані; виконання вправ на опрацювання граматичної теми.
2. Активна лексика з теми «Підтримка суспільного порядку».
3. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою; розвиток навичок аудіювання та письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%20.pdf>

2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с. http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с. <https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>

4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофіїва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>

5. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.

<https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>

6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.

https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf

7. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починаючи опрацьовувати *перше питання* слід дати загальну схему речень у пасивному стані, звернути увагу на основні компоненти стверджувальних, заперечних та питальних речень у пасивному стані. Пояснити, що речення у пасивному стані утворюється за допомогою допоміжного дієслова *to be* у відповідному часі та дієприкметника минулого часу основного дієслова. Варто акцентувати увагу на причини вживання структур пасивного стану, а також показати на прикладі різницю між реченнями в активному та пасивному станах: *Popov invented the radio in 1895 (активний стан); The radio was invented by Popov in 1895 (пасивний стан)*. Необхідно також пояснити особливості перекладу речень у пасивному стані на українську мову, пояснивши, що у центрі уваги пасивних конструкцій знаходиться особа або предмет, над яким виконується дія, а не особа або предмет, що її виконує. Варто зауважити, що прийменник *by* вживають у реченні з дієсловом у пасивному стані перед додатком, коли йдеться про особу або предмет, що виконав дію: *He was killed with a knife*. Прийменник *with* перед додатком означає знаряддя або інструмент, за допомогою якого виконано дію: *They were followed by a police officer*. Для закріплення граматичної теми запропонувати курсантам виконати ряд граматичних вправ на заповнення пропусків, трансформація речень з активного стану в пасивний, тестових завдань тощо.

Розглядаючи *друге питання*, необхідно ввести нову лексику з теми «Підтримка суспільного порядку», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну поліцейську лексику і особливості її перекладу та переписати у зошити нові слова з теми.

Працюючи над *третім питанням*, для тренування навичок вживання тематичної лексики виконати письмово вправи на заповнення пропусків, вибір значення лексичної одиниці із декількох варіантів, виконання вправ на словотвір. На заняттях проводиться аналітичне читання тексту, якому передують словникова робота за текстом з записом незнайомих слів на дошці та в зошитах, удосконалюються навички читання та перекладу тексту. Викладач ставить запитання до прочитаного тексту і ведеться удосконалення монологічного мовлення курсантів. Курсанти письмово складають питання до тексту і ставлять запитання до інших курсантів. Проводиться удосконалення діалогічного мовлення. Для розвитку навичок діалогічного мовлення можна запропонувати курсантам обговорення в парах проблемних питань за темою типу: *What sort of protective equipment do Ukrainian police officers carry / wear / use? What common reasons can you think of for student protests and demonstrations? Do Ukrainian police officers often have to restrain suspects to arrest them?* Для розвитку навичок аудіювання доречно виконати вправи 5, с.55; 2, с. 56; 5, с. 57; 3, с. 58 [7].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

ТЕМА № 7. РОБОТА ІЗ ЗАТРИМАНИМИ У ВІДДІЛКУ ПОЛІЦІЇ

Практичне заняття № 5-7

Навчальна мета заняття: навчити вести допит затриманого англійською мовою, говорити про права затриманого, обов'язки та права поліцейського під час допиту, основні методи ідентифікації особи. Повторити утворення та вживання наказових речень; випадки вживання герундія; модальні конструкції «have to / be allowed to».

Кількість годин 6 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правила утворення та вживання наказових речень; виконання вправ на опрацювання граматичної теми.
2. Випадки вживання герундія;
3. Правила утворення та вживання модальні конструкції «have to / be allowed to»
4. Активна лексика з теми «Робота із затриманими у відділку поліції».
5. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою; розвиток навичок аудіювання та письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I

(Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина І): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%201.pdf>

2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с. http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с. <https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>

4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофієва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>

5. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.

<https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>

6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с. https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf

7. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починаючи опрацьовувати *перше питання* слід повторити із курсантами раніше вивчену тему «Типи речень в англійській мові», переходячи до визначення наказового речення. Наказові речення в англійській мові (або, як їх ще називають, спонукальні речення) висловлюють спонукування до певної дії, прохання, наказ, а в негативній формі – заборону. Слід зазначити, що підмет

спонукального речення не вказують, а лише мають на увазі: *Stay right here! Lie down!* Заперечна форма першої та третьої особи утворюється за допомогою *don't* або *don't let*: *Don't move! Don't let her talk to a victim!* Для опрацювання даної теми доречно запропонувати курсантам виконати вправи 1-8, ст. 59 [7], які спрямовані на розвиток діалогічного мовлення, аудіювання та повторення раніше вивченої лексики.

Розглядаючи *друге питання*, слід зазначити, що герундій в англійській мові має ознаки дієслова та іменника. Із дієслівних граматичних категорій герундію частково властиві вид і стан. Складність вивчення даної теми полягає у відсутності даної форми у рідній мові курсантів. Розглядаючи тему, слід пояснити які форми має герундій та відмінність герундію від інших частин мови, що мають закінчення *-ing*. Основну увагу слід приділити словам, після яких вживається герундій. Для закріплення даної теми слід виконати низку граматичних вправ типу заповнення пропусків, розкриття дужок, тестові вправи.

Працюючи над *третьім питанням* слід повторити модальні дієслова в англійській мові та їх еквіваленти. Слід наголосити, що модальна конструкція *have to* з дієсловом у формі інфінітиву виражає необхідність, обов'язок дієсловом у формі інфінітиву виражає необхідність, обов'язок виконати щось: *You have to work hard. You don't have to answer him.* Необхідно розглянути, які форми даний вираз має у теперішньому, майбутньому та минулому часах, а також правила утворення заперечних та питальних речень з такою конструкцією. Конструкція *be allowed to* перекладається як «дозволено, можна». Даною конструкцією можна замінити модальне дієслово *may*. Для відпрацювання теми можна запропонувати тестові завдання, завдання на заповнення пропусків та вибір правильного еквіваленту.

Працюючи над *четвертим питанням*, необхідно ввести нову лексику з теми «Підтримка суспільного порядку», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну поліцейську лексику і особливості її перекладу та переписати у зошити нові слова з теми.

У роботі над *п'ятим питанням* у нагоді будуть вправи Unit 8 ст. 62-69 [7]. Даний блок вправ містить серію умовно-комунікативних та комунікативних вправ, для розвитку навичок аудіювання, діалогічного та монологічного мовлення, а також письма.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Практичне заняття № 8-10

Навчальна мета заняття: навчити описувати місце вчинення злочину, говорити про види доказів та методи їх збирання. Вивчити правила утворення та вживання тривалих часів у пасивному стані. Повторення вивченого граматичного матеріалу.

Кількість годин 6 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правила утворення та вживання тривалих часів у пасивному стані.
2. Повторення вивченого граматичного матеріалу.
3. Активна лексика з теми «Місце злочину».
4. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою; розвиток навичок аудіювання та письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%201.pdf>

2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с. <https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>

4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофіїва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с.
<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>

5. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.

<https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>

6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf

7. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[English](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[English)

OnlineClub.com.pdf

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починаючи опрацьовувати *перше питання*, слід повторити із курсантами правила утворення пасивного дієслова, нагадати структуру розповідних, питальних та заперечних речень у пасивному стані. Слід зазначити, що часи пасивного стану вживаються згідно тих же правил, що і відповідні їм форми активного стану. Для закріплення граматичної теми запропонувати курсантам виконати ряд граматичних вправ на заповнення пропусків, трансформацію речень з активного стану в пасивний, тестових завдань тощо.

Розгляд *другого питання* включає в себе повторення вивченого у п'ятому семестрі граматичного матеріалу. Тому слід приділити достатньо часу повторенню правил вживання простого та доконаного часу у пасивному стані, герундію та вивчених модальних конструкцій.

Працюючи над *третьім питанням* необхідно ввести нову лексику з теми «Місце злочину», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну поліцейську лексику і особливості її перекладу та переписати у зошити нові слова з теми.

Для роботи над *четвертим питанням* у нагоді будуть вправи з Unit 9 ст. 70-77 [7]. Закріпити вивчену лексику можна за допомогою вправ типу: з'єднати картинку із словом або слово із визначенням впр. 2, 7 ст. 71-73 [7]. Працюючи над автентичними текстами цього розділу курсанти розширять лексичний запас, закріплять граматичні, орфографічні навички та отримують змістові та мовні опори для говоріння. Для розвитку навичок аудювання доречно виконати впр. 4, стр. 70, 4, ст. 72, 5, ст. 75 [7]. Для закріплення пройденного матеріалу виконується тест впр. 6 ст. 77 [7].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Практичне заняття № 11-14

Навчальна мета заняття: навчити говорити англійською мовою про основні етапи слідства, учасників процесу, описувати залу проведення судового засідання, говорити про види покарань за вчинення злочину. Повторити утворення та вживання Future Passive; утворення розділових запитань.

Кількість годин 8 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правила утворення та вживання Future Passive.
2. Правила утворення та вживання розділових питань.
3. Активна лексика з теми «Кримінальне покарання».
4. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою; розвиток навичок аудіювання та письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%20.pdf>

2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с. http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с. <https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>

4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофіїва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>

5. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.

<https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>

6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.

https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf

7. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починаючи опрацьовувати *перше питання* слід повторити загальну схему утворення речень у пасивному стані та наголосити, що розповідні речення у Future Passive утворюються за схемою: *Subject + will be + Past Participle*, наголосивши, що у реченнях у пасивному стані підметом виступає об'єкт дії. У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: *When will the letter be sent?* У заперечній формі частка *not* ставиться після першого допоміжного дієслова: *He will not be asked.* Слід нагадати, що часові форми пасивного стану вживаються за тими самими правилами, що й відповідні часи активного стану. Для закріплення граматичної теми запропонувати курсантам виконати ряд граматичних вправ на заповнення пропусків, трансформацію речень з активного стану в пасивний, тестових завдань тощо.

Розглядаючи *друге питання*, необхідно пригадати з курсантами, які є типи питальних речень в англійській мові та перейти до правил побудови розділових питань. Розділове запитання складається з двох частин. Перша частина – розповідне речення в стверджувальній або заперечній формі, друга – коротке загальне запитання, що складається із підмета, вираженого особовим займенником, який відповідає підмету першої частини, та допоміжного або модального дієслова. Якщо перша частина розділового запитання має стверджувальну форму, то в другій частині вживається заперечна форма, а після заперечної першої частини друга частина має стверджувальну форму. Варто звернути увагу курсантів на те, як коректно відповісти на розділове запитання. Перша частина розділового запитання має стверджувальну форму, якщо той, хто запитує, сподівається на стверджувальну відповідь, і заперечну, якщо передбачається заперечна відповідь: *You've brought your luggage with you, haven't you? You haven't seen him yet, have you?* Закріпити дану тему можна виконавши низку граматичних завдань на заповнення пропусків, задати запитання до речення або тексту, скласти діалоги.

Працюючи над *третьім питанням* необхідно ввести нову лексику з теми «Кримінальне правосуддя», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну поліцейську лексику і особливості її перекладу та переписати у зошити нові слова з теми.

Працюючи над *четвертим питанням*, для розвитку навичок вживання тематичної лексики та формування навичок читання, курсантам пропонується

робота з аутентичними текстами та виконанням завдань до них: пошук інформації в тексті, заповнення таблиць згідно тексту, відповідь на запитання до тексту, завдання типу *True / False* та ін. Для розвитку монологічного мовлення курсантам даються завдання коротко передати зміст прочитаного, висказати свою думку та відношення до прочитаного тощо. Розвиток діалогічного мовлення досягається за допомогою завдань, що виконуються курсантами в парах або малих групах. Цьому сприятимуть завдання на обговорення проблемних питань типу: *What will or might happen to these offenders (charge and penalty) under a) the system in England and Wales? b) the system in your country? Draw a chart of the criminal justice process in your country from arrest to sentencing of an offender. Explain the system to your partner.* Для розвитку навичок письма курсанти працюють над письмовою доповіддю, порівнюючи системи кримінального правосуддя в Україні та будь-якій з англomовних країн.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

ТЕМА № 10. МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.

Практичне заняття № 15-18

Навчальна мета заняття: навчити говорити про транснаціональні злочини; знати основні напрями та форми діяльності Інтерполу; знати основні правила телефонного етикету, електронного листування, запиту інформації та допомоги у міжнародних правоохоронних організаціях. Засвоїти правила вживання інфінітиву в англійській мові.

Кількість годин 8 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правила утворення та вживання інфінітиву в англійській мові.
2. Активна лексика з теми «Міжнародна співпраця правоохоронних органів».
3. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою; розвиток навичок аудіювання та письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1>

[%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%201.pdf](#)

2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с. http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с. <https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>

4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофієва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>

5. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.

<https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>

6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с. https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf

7. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починати опрацювання *першого питання* необхідно з визначення інфінітиву. Інфінітив – це неособова форма дієслова, яка тільки називає дію і відповідає на запитання що робити? що зробити?: *to write, to study, to answer*. В англійській мові інфінітив має одну просту і п'ять складних форм. Інфінітив перехідних дієслів має форми часу і стану, а неперехідних – тільки часу. На цьому етапі за допомогою презентації варто презентувати курсантам таблицю ст. 86 [2] для наочності. Слід звернути увагу, що ознакою інфінітива в англійській мові є частка *to*, але в багатьох випадках інфінітив вживається без неї: 1) після модальних дієслів; 2) після модальних дієслів; 3) після

спонукальних дієслів *have, make, let*; 4) після висловів *would rather, had better, would sooner*; 5) після дієслів чуттєвого сприйняття: *to see, to hear, to watch, to feel*. Необхідно надати також перелік дієслів після яких вживається виключно інфінітив. Слід обговорити із курсантами наступні питання: Які спільні та відмінні риси маю інфінітив та герундій? Після яких дієслів можна вживати інфінітив та герундій без зміни значення речення / зі зміною значення? Закріпити знання за темою можна виконавши завдання на підстановку, заповнення пропусків, тестових вправ, а також вправи на порівняння герундію та інфінітиву. В залежності від рівня володіння мовою, курсантам можна запропонувати завдання різного рівня складності, переходячи від простого до складнішого: ст. 136-139, ст. 227-230, ст. 297-301 [1].

Працюючи над *другим питанням* необхідно ввести нову лексику з теми «Кримінальне правосуддя», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну поліцейську лексику і особливості її перекладу та переписати у зошити нові слова з теми.

Працюючи над *третьім питанням*, для розвитку діалогічного мовлення курсанти працюють у парах або малих групах, обговорюючи питання: *How much do you know about INTERPOL? What do you know about the extradition agreements your country has with other countries?* Для розвитку навичок читання курсанти працюють з текстами впр. 3, 4 ст. 95, 3-4 ст. 97 [7], 2, 3-4 ст. 98-99 [7]. Виконання післятекстових завдань передбачає: пошук необхідної інформації в тексті, заповнення пропусків, заповнення таблиць, відповідь на запитання до тексту, пошук синонімів до поданих слів із тексту, знаходження слів у тексті до наведених визначень. Для розвитку навичок аудіювання необхідно виконати завдання 2, ст. 94; 5, 7 ст. 99 [7]. Прослуховування аудіозаписів передбачає виконання наступних видів завдань: заповнення таблиці, *True / False*, відповідь на запитання. Для розвитку навичок письма курсанти виконують завдання 6 ст. 99 [7], що передбачає написання електронного листа.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

ТЕМА № 11. РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Практичне заняття № 19-20

Навчальна мета заняття: навчити говорити про гендерну політику держави в сфері діяльності поліції, аспекти реалізації принципу гендерної рівності в практиці роботи правоохоронних органів; вміти порівнювати результати здійснення гендерної політики в діяльності поліції різних

англомовних країн. Повторити правила узгодження часів в англійській мові; пряма / непряма мова.

Кількість годин 4 год. **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правила узгодження часів в англійській мові.
2. Правила утворення та вживання прямої та непрямої мови в англійській мові.
3. Активна лексика з теми «Реалізація гендерної політики в діяльності політики».
4. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою; розвиток навичок аудіювання та письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%20.pdf>

2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 134 с. http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с. <https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>

4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофіїва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛІРА, 2016. 338 с. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>

5. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.

<https://drive.google.com/file/d/1unM0Y0MIBGNwU-9Jmrj9SRJpyeRanBLr/view?usp=sharing>

6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с. https://corsidilaurea.uniroma1.it/sites/default/files/english_grammar_in_use_intermediate_2019_5th-ed.pdf

7. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing. 2011. 116 p. [http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Прийняти рапорт командира групи і привітатися з курсантами. Перевірити наявність особового складу за журналом обліку навчальних занять. Перевірити виконання домашнього завдання. Провести попередній контроль знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Оголосити тему і основні питання заняття. Визначити актуальність теми. Зосередити увагу курсантів на навчальній меті. Визначити порядок отримання оцінки за виконання окремих завдань та за заняття в цілому.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Починати опрацювання *першого питання* необхідно пояснити курсантам, що в англійській мові існує правило узгодження часів, яке діє в межах однієї часової площини, тобто коли дія стосується осіб, що живуть, і подій, що відбуваються в одному й тому ж місці, в одну і ту ж історичну епоху. Правило узгодження часів діє переважно у складних реченнях з підрядним додатковим реченням. Від часу, в якому стоїть дієслово в головному реченні, залежить час, у якому слід вжити дієслово у підрядному реченні. Коли дієслово-присудок в головному реченні стоїть у теперішньому або майбутньому часі, дієслово-присудок у підрядному реченні може стояти в будь-якому часі, як потрібно за змістом: *I know that he is a good person. He will say that he didn't know the victim.* Коли в головному реченні дієслово-присудок стоїть у минулому часі, дієслово-присудок у підрядному реченні повинно стояти в одному з минулих часів або в майбутньому минулому часі. (*Future-in-the-Past*): *He told me that his father was a police officer. He told me that he would go to the South in summer.*

При вивченні *другого питання* слід зазначити, що правила узгодження часів особливо важливі при перетворенні прямої мови (яка безпосередньо передає слова того, хто розповідає) в непряму мову (яка описовим способом передає слова того, хто розповідає). У непрякій мові слова *he said, I declared, she repeated* та ін. вживають у головному реченні, потім іде додаткове підрядне речення (що починається з сполучника *that* або безсполучникове), дієслово якого узгоджується в часі з дієсловом головного речення згідно з правилами узгодження часів: *He said, 'I didn't see him' – He said that he had not seen him.* Варто наголосити, що при перетворенні прямої мови в непряму обставини часу або місця та вказівні займенники також змінюються та дати вичерпний перелік цих слів та виразів для запам'ятовування. Слід пояснити курсантам, як передають запитання у непрякій мові. Чи відрізняється структура непрямого питання від прямого? Чим?

Відпрацювання перших двох питань відбувається шляхом виконання граматичних вправ типу: підстановка, вибір правильного варіанту, зміна речення у прямій мові на непряму тощо. Різноманітні завдання містяться в підручнику [1] ст. 130-136; 220-227, 294-297.

Працюючи над *третьім питанням* необхідно ввести нову лексику з теми «Реалізація гендерної політики в діяльності політики», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну поліцейську лексику і особливості її перекладу та переписати у

зошити нові слова з теми.

Працюючи над *четвертим питанням* для розвитку діалогічного мовлення курсантам в парах або малих групах пропонується обговорити наступні питання: *Why are gender equality and integrating a gender perspective important in policing? What would policing that advances gender equality and integrates a gender perspective look like? How can policing advance gender equality and integrate a gender perspective?* Для розвитку навичок читання курсантам пропонуються аутентичні тексти та виконання вправ до них: вибрати заголовок до тексту із запропонованих; відповісти на питання викладача або скласти їх самостійно, скласти до тексту план та написати уточнюючі фрази до нього, коротко переказати текст, підібрати та згрупувати інформацію за заданими ознаками, визначити структурні особливості тексту. У роботі над навичками аудіювання слід використати відео <https://www.youtube.com/watch?v=cxdZh1BhDT8> створене МВС України, що розповідає про гендерну політику Міністерства Внутрішніх Справ України. Після перегляду можна запропонувати наступні завдання: відповіді на запитання, True / False, заповнення пропусків. Розвитку монологічного мовлення сприятиме короткий переказ головної інформації викладеної у відео та висловлення власної думки з приводу почутого.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання курсантів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Навчальна та наукова література

1. Вербицька Х. І. English Course for Law Enforcement Professionals. Part I (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с.
URL:<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2741/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%87%201.pdf>
2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 134 с.
URL:http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Кузьменко А.О. English for law enforcement: Навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 183 с.
URL:<https://repo.dma.dp.ua/614/1/uchebnik.pdf>
4. Побережна Н.О., Пакулова Т.В., Нагорна Ю.А., Тимофіїва К.М. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум. Дніпропетровськ : ЛПА, 2016. 338 с.
URL:<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/452/3/%d0%9a%d0%9d%d0%98%d0%93%d0%90%20final.pdf>
5. Посохова А. В. English Course for Law Enforcement Professionals. Part II (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина II): навч. Посібник Львів: ЛьвДУВС, 2020. 108 с.
URL:<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3219/3/posokhova-26-10-20.pdf>
6. Boyle C., Chersan L. English for Law Enforcement. Macmillan Education. 2010. 127 p.
URL:https://api.macmillanenglish.com/fileadmin/user_upload/Catalogue/Samples/English_for_Law_Enforcement/Law_Enforcement_Unit_2_Student_Traffic_and_Vehicles.pdf
7. Evans Virginia, Dooley Jenny. New Round-Up 5 English grammar practice. Student's book.. Pearson. 10th imp., 2018. 208 p.
URL:<https://drive.google.com/file/d/1r955mccX6XzIZ8TIfp2JGt9FIBeVzmMg/view?usp=sharing>
8. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>
9. Murphy R. Essential Grammar in Use. Cambridge University press, 2012. 259 p.
URL:<https://obuchalka.org/20190318107679/english-grammar-in-use-murphy-r-2019.html>
10. Taylor J., Dooley J. Career Paths. Police. Book 1-3. Express Publishing.

2011.

URL: <http://englishonlineclub.com/pdf/Career%20Paths%20-%20Police%20-%20Students%20Book%201%20+%20Book%202%20+%20Book%203%20%5BEnglishOnlineClub.com%5D.pdf>

Додаткова

1. Клименова О.М. Практикум з граматики англійської мови «USE OF ENGLISH» / О.М Клименова. Дніпро: ДДУВС, 2019. 168 с.

URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/4178>

2. Решитько, А.Д. Використання інтернет ресурсів у викладанні іноземних мов / А.Д. Решитько // Сучасна іншомовна освіта України та зарубіжжя: стан, виклики і перспективи: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю / за заг. ред. Лавриченко Н.М. – Суми: Вінниченко М.Д., 2018. – С. 117-119.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/71578>

3. Carmen-Cristina Cîrlig. Europol: The EU law enforcement cooperation agency. European Union, 2019. 12 p.

URL: <https://policycommons.net/artifacts/1337742/europol/1945724/>

4. Denysiuk Yu., Serhiienko T., Serhiienko R., Samoilova Yu. International military cooperation as an impetus for enriching terminological dictionaries: the English-Ukrainian context. XLinguae. 2021. Vol. 14, Issue 2. P. 255-275.

URL: http://xlinguae.eu/files/XLinguae2_2021_19.pdf

5. International Rules and Standards for Policing. International Committee of the Red Cross, 2015. 68 p. URL: <https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/icrc-002-0809.pdf>

6. Kuzmenko A.O. English: comprehensive study : students' book / A. Kuzmenko, K. Vukolova. Dnipro: Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, 2021. 416с.

URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/6800>

7. Oleynik O. (Khlyntseva). Grammar trainer : Handbook / Olga Oleynik. Dnipro :Dnipropetrovsk State University of Internal affairs, 2020. 204 p.

URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/5719>

8. Samoilova Yu. Some Aspects of Internationalization in the Training of Law-Enforcement / Сучасні тенденції навчання студентів іноземних мов у мультикультурному академічному середовищі: зб. тез доповідей [Електронний ресурс] І Міжнар. наук.-практ. інтернет- конф., 17 квітня 2021 р. Суми ФОП Цьома С.П., 2021. С. 38-40. URL: <https://science.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A-%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97-1-1.pdf>

9. Serhiienko T., Samoilova Yu. Synchronous and asynchronous format of blended learning as a way of English language training in professional military

education institutions and higher education institutions with specific study conditions / «Scientific Collection «InterConf», (105): with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Current Issues and Prospects for The Development of Scientific Research» (April 19-20, 2022). Orléans, France: Epi, 2022. C. 129-137.

URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/531475a3-9bd3-49b6-a2e3-f6b9f0f5f298>

10. U.S. Department of Justice. 2019. Law Enforcement Best Practices: Lessons Learned from the Field. Washington, DC: Office of Community Oriented Policing Services URL: <https://cops.usdoj.gov/RIC/Publications/cops-w0875-pub.pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Britannica URL: <http://www.britannica.com>
2. Courts and Tribunals Judiciary URL: <https://www.judiciary.uk/>
3. Council of Europe URL: <http://www.coe.int>
4. European Union URL: https://european-union.europa.eu/index_en
5. Europol URL: <https://www.europol.europa.eu/>
6. Police.uk URL: <https://www.met.police.uk/>
7. Police Activity URL: <http://www.youtube.com/c/PoliceActivity/playlists>
8. The International Criminal Police Organization URL: <https://www.interpol.int/>
9. United States Capitol Police URL: https://www.muckrock.com/agency/united-states-of-america-10/united-states-capitol-police-4243/?gclid=Cj0KCQjwuZGnBhD1ARIsACxbAVhSe4H-efekaTBedMmnD85Bxy-lbAi7hP3l2vzpt0irQt1lwAGJgiUaArCIEALw_wcB
10. United Nations URL: <https://www.un.org/>